

AUTONOME INSUFFICIËNTIE EN SPRUW.

De meening van collega SOESMAN, geuit in zijn „Ingezonden” in het nummer van 6 April j.l., als zou de rijsttafel door haar nutritief-toxische inwerking, de spruwziekte veroorzaken, is niet juist.

Deze zoo voor de hand liggende verklaring van het ontstaan der spruw vond nooit veel aanhangers bij spruwkenners, daar een nadere kennismaking met het ziektebeeld hun leerde, dat zeer vele spruwlijders nooit of zelden rijsttafelden. Een zeer groot deel hunner patiënten waren Import-Europeanen, welke tegenwoordig over het algemeen slechts matig en bij uitzondering (eens per week bijv.) rijsttafelden.

Zij zagen dan ook nooit eenig verband met de „corrosieve werking” der sambals, en nemen eerder aan, dat het matig gebruik van specerijen in de tropen vaak een zekere bescherming tegen de spruw biedt! Veeleer moet aan de slappe en verslappende meelkost-diëten waaraan men zich in de tropen (na dysenterie bijv.) soms jarenlang te buiten gaat, een funeste invloed worden toegekend, welke met de andere — climatologische, infectieus- en chemisch-toxische, naast psychische schadelijke factoren medewerken, om het autonome zenuwstelsel in de eerste plaats te ondermijnen en te doen verslappen.

Instinctief zal de blanke in de tropen — ook al was hij oorspronkelijk overtuigd tegenstander van al die „scherpe” (en *dus* schadelijke) sambals — dan ook in den loop der jaren zijn voedsel wat meer gaan kruiden, zonder er eenige schade van te ondervinden.

In overeenstemming hiermede gaf ELDERS zijn zieken bij het biefstuk- en leverdiët soja en andere lichte kruiden; vond VAN DER SCHEER, die jaren lang hier naar vroeg, dat de meesten zijner talrijke spruw-patiënten juist *geen* rijsttafel gebruikten, zoodat hij reeds lang geleden de sambal en rijsttafel als oorzakelijk moment kon uitschakelen, evenals KOOLEMANS BEIJNEN, die somtijds ook sambals toestaat aan zijn spruwlijders!

De rijsttafel kan dan ook slechts als schadelijk worden beschouwd, wanneer zij *overmatig* wordt genuttigd, door personen met een zwakke digestie — wat betrekkelijk zelden voorkomt. En dan nog zal haar beteekenis slechts bijkomstig zijn; terwijl de andere opgesomde, min of meer specifiek-tropische zenuwslappende invloeden de hoofdrol spelen. Maar meestal zal de veelgeroemde Indische rijsttafel, mits matig gebruikt, juist gunstig inwerken in de tropen, en mede kunnen werken, om de inzinking der digestieve functie, welke naar onze meening de basis der spruwziekte vormt, te voorkomen.

Dat tenslotte spruw buiten de tropen, en in het bijzonder in Europa, niet zou voorkomen, is niet geheel juist. Weliswaar ziet men het classieke, progressief-verlopende in tot emaciatie voerende spruw-syndroom er slechts zelden (het komt voor!) — maar lichtere, in vele opzichten op spruw gelijkende gevallen worden ook hier te lande ongetwijfeld waargenomen, en vermoedelijk meer, dan men veelal aanneemt.

Maar terwijl in de tropen het autonome zenuwstelsel *voortdurend door de zelfde invloeden wordt overbelast*, kan in het gematigde klimaat telkens weer, door de seizoenwisseling o.a., herstel intreden. Zoo zien wij dan ook hier door de zomerwarmte bijv. wel kortdurende evenwichtsstoringsen van het autonome zenuwstelsel — welke bij gevoelige individuen ook wel degelijk darmstoornissen en diarrhoeae veroorzaken — maar tot den „break-down”, de autonome insufficiëntie, zooals wij die in de tropen zoo dikwijls zagen, komt het zelden of nooit.

Dat in de tropen de talrijke darminfecties tot deze *blijvende* insufficiëntie bijdragen, is natuurlijk wel zeer aannemelijk, maar ook hun invloed is indirect — voor zoover zij het autonome zenuwstelsel verzwakken en ongeschikt maken voor de normale digestieve functies.

Den Haag, 14 April 1929.

F. H. G. VAN LOON.